

การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร

พิรุณวรรณ กิติคุณ

วิทยากรชำนาญการ

กลุ่มงานบริการวิชาการ 1 สำนักวิชาการ

ทะเบียนราษฎรมีความสำคัญต่อการบริหารราชการแผ่นดินในแง่ของการเป็นฐานข้อมูลสำหรับการวางแผนพัฒนาประเทศในทุกด้าน เนื่องด้วยทะเบียนราษฎรเป็นการบันทึกรายการข้อมูลของประชาชนทุกคนอย่างต่อเนื่องตั้งแต่เกิดจนตาย โดยในด้านกฎหมาย ทะเบียนราษฎรใช้เป็นหลักฐานเอกสารทางกฎหมายที่เป็นประโยชน์ในการรักษาสิทธิและหน้าที่ของประชาชน ในด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของชาติ ทะเบียนราษฎรใช้เป็นหลักฐานการพิสูจน์ตัวบุคคลในการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชน และใช้เป็นหลักฐานในการแยกตัวบุคคลที่เป็นคนต่างด้าว ในด้านการเมือง ทะเบียนราษฎรใช้เป็นหลักฐานในการกำหนดหน่วยเลือกตั้งและจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ทะเบียนราษฎรใช้เป็นหลักฐานในการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ในด้านการศึกษา ทะเบียนราษฎรใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการศึกษาของประเทศ การจัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษา การจัดสร้างโรงเรียนและการจัดสร้างอาคารเรียนเพิ่มเติม ในด้านสาธารณสุข ทะเบียนราษฎรถือได้ว่าเป็นข้อมูลที่น่าไปใช้ในการวางแผนพัฒนาอนามัยและการวางแผนครอบครัว ในด้านการปกครอง ทะเบียนราษฎรมีส่วนสำคัญในการเป็นข้อมูลประกอบการจัดตั้งจังหวัด อำเภอ ตำบล หมู่บ้าน และหน่วยงานการปกครองท้องถิ่น การส่งเสริมอาชีพประชาชน การเคลื่อนย้ายประชากร การแรงงาน รวมทั้งการจัดตั้งหน่วยราชการและอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ของรัฐให้เหมาะสมกับท้องที่และสัดส่วนความต้องการของประชาชน ในด้านสิทธิของประชาชน ทะเบียนราษฎรใช้แสดงฐานะทางสังคมว่าเป็นผู้เยาว์หรือบรรลุนิติภาวะ การแสดงสัญชาติและสถานะครอบครัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นหลักฐานสำคัญในการประกอบการทำนิติกรรม เพื่อก่อให้เกิดสิทธิต่าง ๆ ตามกฎหมาย เช่น กรรมสิทธิ์ที่ดิน หรือทรัพย์สินมรดก เป็นต้น (กรมการปกครอง และองค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย, 2551. น. 1-2)

ด้วยความสำคัญของทะเบียนราษฎรจึงส่งผลให้มีการตราพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. 2534 ขึ้น เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรที่ใช้บังคับอยู่ก่อนหน้านั้นได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานานแล้วและไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ จึงได้มีการปรับปรุงให้เหมาะสมยิ่งขึ้น และต่อมาได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 เพื่อปรับปรุงวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการทะเบียนราษฎรเพื่อให้นายทะเบียนสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถอำนวยความสะดวกและอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนยิ่งขึ้น โดยกำหนดวิธีการและเงื่อนไขเกี่ยวกับการดำเนินการในการแจ้งการเกิด การออกสูติบัตร การออกหนังสือรับรองการเกิด และการจัดทำทะเบียนบ้านสำหรับคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติเพื่อประโยชน์ในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลดังกล่าว รวมทั้งปรับปรุงอัตราค่าธรรมเนียมให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์

อย่างไรก็ตาม เมื่อพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. 2534 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 ใช้ระยะเวลาหนึ่งแล้วและด้วยบริบทภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป กระทรวงมหาดไทยจึงได้เสนอแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. 2534 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 เพื่อปรับปรุงการปฏิบัติเกี่ยวกับการทะเบียนราษฎรให้มีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาบ้านเมือง รองรับเรื่องการจัดการประชากรของประเทศไทยในประชาคมอาเซียน อำนวยความเป็นธรรมและอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนยิ่งขึ้น แก้ไขปัญหาการจดทะเบียนการเกิดของเด็กที่ไร้รากเหง้าให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงและหลักสิทธิมนุษยชน และแก้ไขปัญหาการแจ้งย้ายที่อยู่ รวมถึงการกำหนดเลขประจำบ้าน การจัดทำทะเบียนบ้านและทะเบียนบ้านชั่วคราวให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

โดยที่กระทรวงมหาดไทยได้ดำเนินการปฏิบัติตามแนวทางการจัดทำและการเสนอร่างกฎหมายตามบทบัญญัติมาตรา 77 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 และได้จัดทำหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติแล้ว โดยได้นำร่างพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. รับฟังความเห็นผ่าน www.lawamedment.go.th ของกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งเปิดให้บุคคลทั่วไปแสดงความคิดเห็นตั้งแต่วันที่ 5-20 มิถุนายน 2560 รวมระยะเวลา 16 วัน (เปิด “กม.ทะเบียนราษฎร”, 2560) และในวันที่ 17 ตุลาคม 2560 คณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ตามที่กระทรวงมหาดไทยเสนอ

หลังจากที่ประชุมคณะรัฐมนตรีเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้แล้ว จะส่งร่างพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา โดยได้รับความเห็นของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติไปประกอบการพิจารณาด้วย แล้วจะส่งให้คณะกรรมการประสานงานสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณา ก่อนเสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติต่อไป (สรุปมติคณะรัฐมนตรี (ครม.) ประจำวันที่ 17 ตุลาคม 2560, 2560)

ภาพ การอนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติทะเบียนราษฎร

ที่มา: ครม. อนุมัติหลักการร่าง พ.ร.บ. ทะเบียนราษฎร. โดย ฐานเศรษฐกิจ, 2560.

ทั้งนี้ สามารถสรุปปัญหาและสาเหตุ ความจำเป็นที่ต้องตรากฎหมายฯ และสาระสำคัญของประเด็นการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร ได้ตามตารางดังนี้

ตาราง ปัญหาและสาเหตุ ความจำเป็นที่ต้องตรากฎหมายฯ และสาระสำคัญของประเด็นการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร

ปัญหาและสาเหตุ	ความจำเป็นที่ต้องตรากฎหมายฯ	สาระสำคัญของประเด็นการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร
1. เนื่องจากในปัจจุบันมีที่อยู่อาศัยลักษณะใหม่ ๆ และอาคารเพื่อการใช้สอยอย่างอื่น นอกจากการใช้อยู่อาศัย ซึ่งตามกฎหมายทะเบียนราษฎรยังไม่มี ความชัดเจนและไม่ครอบคลุมถึง	เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการจำแนกบ้านเพื่อการอยู่อาศัย และอาคารเพื่อการใช้สอยอย่างอื่น และรองรับที่อยู่อาศัยลักษณะใหม่ ๆ	แก้ไขบทนิยามคำว่า “บ้าน” ให้มีความชัดเจนและครอบคลุมถึงสิ่ง ที่สร้างขึ้นอย่างอื่น ซึ่งสามารถใช้เป็นที่อยู่อาศัยประจำด้วย (แก้ไขมาตรา 4)
2. ปัญหาความซ้ำซ้อนของการจัดทำฐานข้อมูลประชาชนของแต่ละหน่วยงานของรัฐ ทำให้สิ้นเปลืองงบประมาณในการดำเนินการดังกล่าว	เพื่อให้การใช้ข้อมูลทะเบียนราษฎรเกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐมีประสิทธิภาพ ลดความซ้ำซ้อน ประหยัดงบประมาณ และสามารถสนองนโยบายของรัฐในการบริการประชาชน	แก้ไขเพิ่มเติมเรื่องการเชื่อมโยงระบบคอมพิวเตอร์ เพื่อการใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลทะเบียนราษฎร และเพื่อประโยชน์ในการบริหารกิจการบ้านเมือง (แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 15 วรรคสาม)
3. การจัดเก็บและประมวลผลข้อมูลราษฎรของประเทศไทยของผู้ที่เกิดในต่างประเทศยังไม่สมบูรณ์	เพื่อให้การจัดเก็บและประมวลผลข้อมูลราษฎรของประเทศไทย รวมถึงการพิสูจน์สิทธิของบุคคล มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ทั้งผู้ที่เกิดในประเทศและต่างประเทศ	แก้ไขเพิ่มเติมเรื่องการกำหนดให้เลขประจำตัวประชาชนกับบุคคลที่เกิดต่างประเทศและได้จดทะเบียนคนเกิดกับนายทะเบียนประจำสถานเอกอัครราชทูตหรือสถานกงสุลไทย (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 16)
4. ปัญหาของเด็กซึ่งถูกทอดทิ้ง เด็กเร่ร่อน และเด็กที่ไม่ปรากฏบุพการี ที่ไม่อยู่ในสถานะที่จะได้รับการพิสูจน์สถานะการเกิด ทำให้เป็นคนไร้รากเหง้าที่ไร้รัฐ ไร้สัญชาติ ไม่สามารถเข้าสู่	เพื่อแก้ไขปัญหาเด็กซึ่งถูกทอดทิ้ง เด็กเร่ร่อน และเด็กที่ไม่ปรากฏบุพการี ให้ได้รับการจดทะเบียนการเกิด ซึ่งเป็นต้นเรื่องของการใช้สิทธิต่าง ๆ	เพิ่มเติมเรื่องการจดทะเบียนการเกิดสำหรับเด็กซึ่งถูกทอดทิ้ง เด็กเร่ร่อน และเด็กที่ไม่ปรากฏบุพการีในสถานสงเคราะห์ที่ไม่สามารถพิสูจน์สถานะการเกิดได้ (เพิ่มเติม มาตรา 19/2) และให้ใช้

ปัญหาและสาเหตุ	ความจำเป็นที่ต้องตรากฎหมาย	สาระสำคัญของประเด็นการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร
กระบวนการแก้ไขปัญหาสถานะและสัญชาติได้		หลักเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นกับเด็กในลักษณะเดียวกันที่ไม่ได้อยู่ในการอุปการะของสถานสงเคราะห์ด้วย
5. สถานเอกอัครราชทูตและสถานกงสุลไทย สามารถให้บริการและแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับทะเบียนราษฎรให้ประชาชนในต่างประเทศได้เฉพาะการรับจดทะเบียนการเกิดและการตาย และดำเนินการให้ได้เฉพาะคนสัญชาติไทยและคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้มิกินที่อยู่ในราชอาณาจักรไทย ตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง แต่ยังไม่รวมถึงงานทะเบียนราษฎรอื่นและคนต่างด้าวประเภทอื่น	เพื่อให้การปฏิบัติงานทะเบียนราษฎรของสถานเอกอัครราชทูตและสถานกงสุลไทยสามารถบริการและแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับทะเบียนราษฎรให้ประชาชนในต่างประเทศได้เพิ่มขึ้น และเพื่อให้ระบบการจัดการประชากรของประเทศไทยมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการจดทะเบียนการเกิดของราษฎรไทยในต่างประเทศ	แก้ไขเพิ่มเติมเรื่องการทะเบียนราษฎรในต่างประเทศ โดยให้นายทะเบียนประจำสถานเอกอัครราชทูตหรือสถานกงสุลไทย สามารถปฏิบัติงานทะเบียนราษฎรได้มากกว่าการจดทะเบียนคนเกิดและคนตาย และให้บริการครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายได้มากขึ้น (แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 28 วรรคหนึ่ง)
6. ปัญหาการแจ้งย้ายที่อยู่โดยแจ้งย้ายออกแต่ไม่ย้ายเข้าบ้านหลังใด ทำให้ข้อมูลทะเบียนราษฎรไม่ถูกต้องกับความเป็นจริง และตามกฎหมาย และยังไม่เป็นการอำนวยความสะดวกให้ประชาชนในการแจ้งย้ายที่อยู่ต่างท้องที่	เพื่อให้การแก้ไขปัญหาการแจ้งย้ายที่อยู่มีผลปฏิบัติตามกฎหมาย แก้ไขปัญหาการแจ้งย้ายลอย (แจ้งย้ายออกแต่ไม่ย้ายเข้าบ้านหลังใด) ทำให้ข้อมูลทะเบียนราษฎรไม่ถูกต้องกับความเป็นจริง และเป็นการอำนวยความสะดวกให้ประชาชนที่ปฏิบัติตามกฎหมายแจ้งย้ายที่อยู่ต่างท้องที่ได้	แก้ไขเพิ่มเติมเรื่องการแจ้งการย้ายที่อยู่ให้มีความชัดเจน สามารถบังคับใช้กฎหมายได้จริงอย่างเหมาะสม และเกิดความสะดวกยิ่งขึ้น (แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 30)
7. ปัญหาการขอเลขประจำบ้านของบ้านที่ยังปลูกสร้างไม่แล้วเสร็จ แต่มีความจำเป็นต้องใช้ทะเบียนบ้าน และบ้านที่ปลูกสร้าง	เพื่อแก้ไขปัญหาการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายอื่นที่มีส่วนสัมพันธ์กับบ้านและทะเบียนบ้าน	แก้ไขเพิ่มเติมเรื่องการกำหนดให้เลขประจำบ้าน การจัดทำทะเบียนบ้านและทะเบียนบ้านชั่วคราว สำหรับบ้านเพื่อการ

ปัญหาและสาเหตุ	ความจำเป็นที่ต้องตรากฎหมาย	สาระสำคัญของประเด็นการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร
เพื่อการใช้สอยอื่น ไม่ใช่เพื่อการอยู่อาศัย		อยู่อาศัยและอาคารเพื่อการใช้สอยในลักษณะอื่น ให้เกิดความถูกต้องเหมาะสม และสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง (แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 34)
8. ปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐสำหรับประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน หรือที่ดินหวงห้ามไม่เหมาะแก่การอยู่อาศัย แล้วปลูกสร้างที่อยู่อาศัยและมาขอทะเบียนบ้านสำหรับสิ่งปลูกสร้างนั้น	เพื่อสนับสนุนมาตรการป้องกันการบุกรุกที่ดินของรัฐ สำหรับประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน หรือที่ดินหวงห้ามไม่เหมาะแก่การอยู่อาศัย	เพิ่มเติมเรื่องการปฏิบัติเกี่ยวกับการกำหนดเลขประจำบ้านสำหรับที่ปลูกสร้างในที่ดินสาธารณะหรือที่ดินประเภทอื่นที่อยู่ในความดูแลของส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ (เพิ่มเติม มาตรา 34/1) โดยไม่ใช้บังคับกับบ้านที่ได้รับการกำหนดเลขประจำบ้านไปแล้วก่อนมีกฎหมายฉบับนี้

ที่มา: “ร่างพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร (ฉบับที่..) พ.ศ. เปิดรับฟังความคิดเห็น (กำหนดรับฟังความคิดเห็นระหว่างวันที่ 5 ถึง วันที่ 20 มิถุนายน 2560)”, 2560

อนึ่ง ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เป็นการดำเนินการให้สอดคล้องกับข้อเสนอของสภาปฏิรูปแห่งชาติ ที่ขอให้พิจารณาปรับปรุงแก้ไขกฎหมายให้สอดคล้องกับพันธกรณีระหว่างประเทศที่ประเทศไทยได้เข้าร่วมเป็นภาคีอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ. 1989 ข้อ 7 และกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ค.ศ. 1966 (ICCPR) ที่เด็กทุกคนต้องได้รับการจดทะเบียนทันทีภายหลังการเกิด และเด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้มาซึ่งสัญชาติ

บทสรุปและข้อคิดเห็นของผู้ศึกษา

ทะเบียนราษฎรเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการบริหารราชการแผ่นดิน และเกี่ยวข้องกับประชาชนทุกคน เมื่อพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. 2534 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 ยังเป็นปัญหาต่อการบริหารราชการและการปฏิบัติงานของส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐในสถานการณ์ปัจจุบัน และไม่เอื้ออำนวยประโยชน์แก่ประชาชนอย่างเหมาะสม รวมทั้งขาดสภาพการบังคับใช้ที่มีประสิทธิภาพ จึงสมควรที่จะปรับปรุงการปฏิบัติเกี่ยวกับการทะเบียนราษฎรเพื่อให้เป็น

เครื่องมือในการสนับสนุนการพัฒนาประเทศ เช่น การเชื่อมโยงระบบคอมพิวเตอร์เพื่อใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลทะเบียนราษฎรในการปฏิบัติราชการหรือการดำเนินนโยบายของรัฐหรือส่วนราชการต่าง ๆ การจัดระเบียบสังคมและรองรับการจัดการประชากรของประเทศไทยในประชาคมอาเซียน การกำหนดเลขประจำบ้านและการจัดทำทะเบียนบ้านของบ้านที่ปลูกสร้างโดยไม่ถูกต้องเพื่อสนับสนุนมาตรการป้องกันการบุกรุกที่ดินของรัฐ การกำหนดเลขประจำตัวประชาชนให้แก่ราษฎรไทยที่เกิดในต่างประเทศ รวมถึงการพิสูจน์สิทธิของบุคคล การแก้ไขปัญหาเด็กซึ่งถูกทอดทิ้ง เด็กเร่ร่อน และเด็กที่ไม่ปรากฏบุพการีให้ได้รับการจดทะเบียนการเกิด เพื่อประโยชน์ในการใช้สิทธิต่าง ๆ และเพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาการแจ้งย้ายที่อยู่ให้มีผลตามกฎหมายซึ่งเป็นการให้สิทธิและเพิ่มความสะดวกในการปฏิบัติตามกฎหมายแก่ประชาชนมากยิ่งขึ้น สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นประโยชน์ต่อการบริหารราชการแผ่นดินทั้งสิ้น ซึ่งหลังจากนี้จะต้องรอดูว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงสาระสำคัญอีกมากน้อยเพียงใด

ทั้งนี้ ในประเด็นการเชื่อมโยงข้อมูลทะเบียนราษฎรโดยหน่วยงานของรัฐตามร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว ได้มีความสอดคล้องกับการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ในมาตรา 258 ที่กำหนดให้มีการบูรณาการฐานข้อมูลของหน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงานเข้าด้วยกัน เพื่อให้เป็นระบบข้อมูลเพื่อการบริหารราชการแผ่นดินและการบริการประชาชน แต่อย่างไรก็ตาม อาจเป็นที่กังวลว่าหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐที่สามารถเชื่อมโยงข้อมูลทะเบียนราษฎรของกระทรวงมหาดไทยได้นั้นจะทำให้ภาครัฐสามารถรู้เรื่องที่เกี่ยวข้องกับประชาชนทั้งหมดได้นั้น ทั้งนี้ เห็นว่าควรมีการกำหนดให้ชัดเจนว่าการที่หน่วยงานของรัฐจะสามารถเข้าถึงและนำข้อมูลเหล่านั้นไปใช้ ต้องเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของแต่ละหน่วยงานเท่านั้น ไม่ควรให้มีการละเมิดสิทธิอื่นของบุคคล การเชื่อมโยงข้อมูลทะเบียนราษฎรเพื่อประโยชน์ต่อการบริหารราชการแผ่นดินซึ่งจะนำไปสู่ประโยชน์สุขของประชาชน

บรรณานุกรม

กรมการปกครอง, และองค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย. (2551). **หนังสือคู่มือการทะเบียนราษฎร**. กรุงเทพฯ: อสารศึกษาดินแดน.

กรม. อนุมัติหลักการร่าง พ.ร.บ. ทะเบียนราษฎร. (17 ตุลาคม 2560). **ฐานเศรษฐกิจ**. สืบค้น 24 ตุลาคม 2560 จาก <http://www.thansettakij.com/content/220734>

เปิด “กม.ทะเบียนราษฎร”. (20 ตุลาคม 2560). **ไทยโพสต์**. สืบค้น 24 ตุลาคม 2560 จาก <http://www.ryt9.com/s/tpd/2728130>

“พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. 2534” (22 พฤศจิกายน 2534). **ราชกิจจานุเบกษา**, เล่ม 108 ตอนที่ 203

“พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551” (25 กุมภาพันธ์ 2551). **ราชกิจจานุเบกษา**, เล่ม 125 ตอนที่ 38 ก

ร่างพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร (ฉบับที่..) พ.ศ. เปิดรับฟังความคิดเห็น (กำหนดรับฟังความคิดเห็นระหว่างวันที่ 5 ถึง วันที่ 20 มิถุนายน 2560). (5 มิถุนายน 2560). สืบค้น 24 ตุลาคม 2560 จาก <http://www.lawamendment.go.th/index.php/laws-independent-entity/item/1038-2017-06-04-05-35-12>

สรุปมติคณะรัฐมนตรี (กรม.) ประจำวันที่ 17 ตุลาคม 2560. (17 ตุลาคม 2560). **แนวหน้า**. สืบค้น 24 ตุลาคม 2560 จาก <http://www.naewna.com/politic/298106>